

Tudi obleka mora kaj početi

Interaktivna kostumografija, ki jo je Marija Mojca Pungerčar ustvarjala v sodelovanju z glasbeniki Random Logic za predstavo *Emofad* (Goran Bogdanovski & co.), je bila enakovreden ustvarjalni element predstave. Lahko celo rečemo, da je bila tako tesno prežeta z zvokom in gibom, da predstave brez kostumografije ne bi bilo. Ozvočena oblačila so se odzivala na gibanje plesalcev, obenem pa so ga z zvokom določala.

Marija Mojca Pungerčar ima tako umetniško kot tekstilno izobrazbo. Podiplomski študij na ALU je nadgradila s študijem na Dunaju in v San Franciscu, kjer je magistrirala iz novih žanrov v likovni umetnosti. Dve leti je delala kot modna kreatorka v Novoteksu in Labodu, potem pa se je v celoti posvetila samostojnemu ustvarjanju. Oblačila je kreirala v Linijah sile, za Gledališče Sester Scipion Nasice, gledališče Boldrik, Gorana Bogdanovskega & co., Me3ix in Ano Monró. Umetniške projekte pogosto navezuje na tekstil. Razmišljajočo plat razvija kot urednica revije M'zin in z novinarskimi prispevki. Za svoje delo je bila večkrat nagrajena.

Etimologija besede kostum izhaja iz *costume*: šega, navada, njen običajni pomen pa predstavlja preobleko, ki igralcu pomaga privzeti drugo identiteto. Takšnih kostumov Pungerčarjeva ne dela. »Udejanjam se tam, kjer je običajno zraven še malo čara.« Njen razpon sega, denimo, od keltskih oblačil (Boldrik teater) prek konceptualne umetniške usmeritve (Linije sile) do napihljivih oblek (Ana Monró in Me3ix). Njen dosedanji opus ni videti kot delo ene osebe. Pungerčarjeva trdi: »Sploh nimam svojega stila, absolutno ne. Prepoznavna sem zato, ker se ne upiram različnim tehnološkim dodatkom, to mi je v izziv. V veselje mi je delati kostum, kadar je

presežek obleke. Tudi obleka mora kaj početi.«

Čeprav je njena kostumografija izrazito avtorsko delo, ne vstopa v projekt z izdelano idejo. »Razvijam jo tako, da se skušam čim bolj prilagoditi, da razmišljam o tem, kako naj bi predstava sploh učinkovala. Poslušam režiserja in čim bolj sodelujem z drugimi ustvarjalci; če se oddaljiš od njih, si oplel.«

Največ sodeluje z ljudmi, ki pripravljajo neprofitne projekte. Klasična gledališča je ne vabijo, saj tam povečini uporabljajo kostumografijo v ilustrativne namene, tudi v sodobnih predstavah. »Veliko predstav je zasnovanih tako, da zahtevajo le stilističen poseg, ne moremo pa govoriti o kostumografiji.«

Šiva v majceni domači kuhinji. »Ne dobim toliko kostumografij na leto, da bi se mi splačalo najeti atelje,« pojasni, »so pa edina stvar, s katero lahko nekaj zaslužim.« Zahtevnejše stvari vedno šiva sama, preostalo da šivilji. S kostumografijo je vedno veliko dela, meni, vendar veliko časti zanjo ni deležna.

Gledališki kostum ima večjo možnost razkriti mišljenjski, bivanjski in duhovni razpon človekovega bivanja kot običajno oblačilo. Tudi v svoji funkcionalnosti. Podrejenost funkciji se zdi večini ustvarjalcev omejitvev, ona v njej vidi izziv: »Funkcija ima tudi svojo estetiko. Živimo v obdobju, ko smo obdani s tehnologijo. Vse, kar imamo na sebi, je funkcionalno. Kostum ni le zaprašen artefakt zgodovine. Zanima me predvsem razmišljanje v tej smeri. Ob tem pa obstajajo tudi triki, s katerimi razveseliš gledalca.«

Maša Gedrih

Marija Mojca Pungerčar